

September 1999

Tillbaka till ruta ett - verkligheten

Detta var ett av de centrala konstaterande som gjordes vid den öppna sessionen av Nobelsymposiet i "Transition economics" vid SITE (Östekonomiska institutet, HHS, Stockholm) och den konferens som avhölls m.a.a. institutets tioårsjubileum 11-12 september, och framfördes av ledande förespråkare inom forskningen kring transitionsekonomiernas problem samt ett fåtal inbjudna representanter för den praktiska ekonomiska politiska utövningen i några av dessa ekonomier.

Egentligen diskuterades inte ett "tillbaka till" (och ruta ett var egentligen ruta tre). Det var snarast ett erkännande av denna rutas - "verklighetens" - existens, dvs kombinationen av icke-fungerande marknader och en "rent-seeking", dvs korrupt, statsmakt som ledande karakteristika på den miljö i vilken ekonomisk politik har förts framförallt i den ryska ekonomin. I de övriga rutorna återfanns kombinationerna fungerande marknader och fungerande (icke-korrupt, "god") statsmakt, fungerande marknader och korrupt statsmakt samt icke-fungerande marknader och fungerande statsmakt.

Att man faktiskt befann sig i och hade befunnit sig i verkligheten (som också är föränderlig) och inte i någon ekonomisk modell var i hög grad svaret på frågan om varför övergången till marknadsekonomi och den politik som förts haft sådana svårigheter i Ryssland. En annan uppfattning var att IMF var ett mindre lämpligt organ för att ha ett huvudansvar för en rekonstruktion av den ryska ekonomin. Detta låg utanför denna organisations kompetensområde. Helt klart för sig varför det gått så jämförelsevis bra i Polen fick man inte mot bakgrund av dessa förklaringar.

I övrigt diskuterades bl a frågan om varför det gick så bra för Kina. Var det månne så att avsaknaden av ett demokratiskt politiskt system var en av förklaringsfaktorerna?

En sak stod i alla fall klar. Har ett land stark tillväxt så har man mindre problem än om man inte har det. När sedan ekonomin svänger med depression och finansiella kriser, då gäller det att ha institutioner som håller och kan bevara förtroendet.

Tydligt är att mer forskning behövs på området såväl för att förklara vad som har hänt och vad det beror på som varför olika länder klarar av transitionen från kommando- till marknadsekonomi med så olika resultat. Förutom att reformerna genomförs i "verkligheten" (problematiskt för teoretiker om den karta man går

efter inte stämmer) tyder dagens forskning på att förklaringsfaktorerna i hög grad återfinns utanför de rena ekonomiska variablerna. Brister i det juridiska ramverket, svårigheterna att implementera de lagar som finns, politiska restriktioner samt kulturella faktorer anförs ofta som delar av svaret på varför ekonomiska reformer lyckades eller inte lyckades. Det är alltså inte bara ekonomin som styr utan ska ekonomin fungera krävs en samverkande utveckling i olika typer av samhällsinstitutioner. Eftersom så mycket ligger i skärningspunkten mellan ekonomi, juridik och politik, vore det av värde att vid sidan av den disciplinspecifika forskningen få till stånd samarbete i individuella forskningsprojekt, och även i biståndsprojekt, mellan nationalekonomer, jurister och statsvetare, aktiva inom området.

Det är en förhoppning att det kvalificerade erfarenhetsutbytet angående de ekonomiska reformerna i Öst kommer att fortsätta och kanske utvidgas till en något vidare krets så att man förutom att identifiera problemen skulle kunna komma något närmare svar på frågorna om hur man praktiskt ska angripa de problem som faktiskt finns (i verkligheten).

Susanne Oxenstierna

Redaktör

F990 c/o Int.Ped. Stockholms universitet, 106 91 Stockholm.

E-post: Susanne.Oxenstierna@adm.su.se

Tel. 08-16 28 74

Kaliningrads stolthet och skam

text och foto Ingmar Oldberg

E-post: ingold@sto.foa.se

Ingen besökare i det ryska Kaliningrad kan undgå att lägga märke till den gamla tyska katedralen (Königsberger Dom) på en ö mitt i staden och den väldiga byggnadsruinen Dom sovetov på höjden strax intill. Katedralen, antagligen den enda byggnaden i skönersjögotik i nuvarande Ryssland, är numera

kaliningradbornas främsta stolthet. Sovjetbyggnaden är en källa till förargelse och skam, främst därför att på samma plats fanns tidigare ett ståtligt medeltida slott. Under den tyska tiden utgjorde katedralen och slottet huvudpolorna i den forna stadskärnan, vackert belägen vid floden Pregel. Dessa byggnaders öden speglar tydligt områdets växlingsrika historia och de ryska myndigheternas attityd till denna under senare tid.

Slottet som blev sovjetpalats

År 1257 började Tyska orden uppföra slottet, som först fick namnet Königsberg till korstågsledaren kung Otokar II:s ära, och bygget fortsatte sedan genom seklerna. I dess skugga växte en hansastad fram, som på 1700-talet övertog slottets namn. Slottet var först residens för Tyska ordens högmästare, sedan för preussiska hertigar och kurfurstar. År 1701 kröntes Preussens förste kung där under namnet Friedrich I. Slottet besöktes av den ryske tsaren Peter I på väg till Västeuropa. Under Preussiska sjuårskriget, då Ryssland ockuperade området, residerade ryska generaler och guvernörer i slottet, och senare bodde även Napoleon där. Slottet rymde en jättestor sal, Moskowitzersaal, museisamlingar, bibliotek, och en berömd vinkällare (konstigt nog kallad Blutgericht). Där utställdes under andra världskriget också tsarernas unika bärnstensrum, som Nazityskland just rövat från Ryssland och som därefter försvann.

Under andra världskriget skadades slottet liksom resten av staden svårt, först av engelska flygbombningar 1944, sedan av det sovjetiska anfallet i april 1945. Efter kriget utgjorde slottet en imponerande ruin, som bl a användes som bakgrund i sovjetiska krigsfilmer.

År 1966 fattade den regionala kommunistpartiordföranden Konovalov emellertid det ödesdigra beslutet att riva resterna av slottet och i stället bygga ett palats för områdets sovjet och partikommitté, med tillhörande öppen plats, tribun och Leninstaty. Komplexet skulle helt dominera stadens centrum och bli en symbol för den nya makten.

Då nyheten läckte ut, satte sig stadens kulturelit till motvärn, och lärarna på det blivande universitetets historiska institution bildade en initiativgrupp. Ledaren för folklivsmuséets avdelning för Ostpreussen, som bedrev utgrävningar på platsen,

Viktor Strokin, sändes till Moskva för att hos kulturminister Furtseva vädja om ett stopp för planerna. Han fick en lång audiens och hon lovade tala med ministerpresident Kosygin.

Detta var dock förgäves. Plötsligt en dag beordrades Strokin avbryta utgrävningarna, han fråntogs sina verktyg och hans arbetare avskedades. Strokin fick i uppdrag att i stället förbereda en utställning för ett krigsmuseum, och hela den historiska fakulteten upplöstes. Slottsruinerna sprängdes, vilket tog flera dagar i anspråk.

Sedan började byggandet av sovjetpalatset, men arbetet drog ut på tiden och avbröts i slutet av 1980-talet strax innan det var färdigt. När sovjetmakten bröt samman, började man diskutera alternativa användningar av byggnaden. Ett ryskt-panamanskt samriskföretag bildades, som skulle förvandla den till ett internationellt handelscentrum, men ingenting skedde. Byggnaden förföll, blev ett tillhåll för narkomaner och råttor och omgärdades av plank och polisbevakning. Allmänt började den kallas för Monstret. En universitetsprofessor framförde nyligen förslaget att riva sovjetbyggnaden och på dess plats dels bygga ett handelscentrum, dels anlägga ett parkmuseum, där en kopia av slottet skulle uppföras i halva storleken, eftersom man inte har råd med mera. Därmed är man tillbaka vid ruta noll. Monumentet över sovjetmakten blev i stället en symbol för sovjetmaktens misslyckande.

Katedralens uppkomst och pånyttfödelse

Katedralen började byggas på 1330-talet i stadsdelen Kneiphof på en ö i Pregel, ursprungligen som en biskops maktpolitiska motvikt mot ordensborgen uppe på höjden. Katedralens gotiska byggnad försågs så småningom med element från renässans och barock. Då Preussen blev den första stat som övergick till protestantismen 1523, blev denna katedral dess andliga centrum och där hölls på Luthers uppdrag den första evangeliska predikan på tyska. För ordensmästaren hertig Albrecht anlade ett universitet strax intill, och katedralen blev universitetskyrka. Där inrymdes senare ett religiöst bibliotek, som med tiden blev stadens första världsliga bibliotek. I kyrkan begravdes biskopar, hertigar och även universitetsprofessorer, bl a den kände filosofen Immanuel Kant, som senare också tillägnades ett minneskapell på utsidan.

Under andra världskriget ledde de engelska bombningarna till en svår brand, men kyrkans murar stod kvar. I slutet av 1960-talet var det stor risk att katedralen skulle drabbas av samma öde som slottet, och en hög partifunktionär kallade katedralen för en "hög tand" som borde dras ut. Detta avvärjdes dock tack vare opinionens motstånd och kulturminister Furtsevas ingripande. Ett bidragande skäl var kanske att katedralen var förknippad med Kant, som av kommunisterna ansågs som "progressiv", en föregångare till Marx.

I början på 1970-talet avlägsnades ruinerna av den omgivande stadsdelen, bl a det gamla universitetet, och en stor park anlades på ön. De första arbetena att restaurera katedralen genomfördes, och enligt tidens normer var syftet att använda byggnaden som konsert- eller teaterlokal. Efter sovjetmaktens fall påskyndades arbetet. En firma bildades för att återuppbygga katedralen, och man fick hjälp från Tyskland med pengar, ritningar och utrustning. 1994 sattes en ny tornspira på plats. Enligt det ryska utrikesministeriets representant i Kaliningrad, Artur Kuznetsov, utgör spiran stadens enda "utropstecken", vilket nu får efterföljare över hela staden och vittnar om samhällets "latinisering".

Sedan några år finns det ett lutheranskt och ett ortodoxt kapell i katedralens västra del, vilket tillmäts ekumenisk betydelse. På de övre planen har nyligen öppnats ett museum över domkyrkans historia, vilket också rymmer åtskilligt material om hela områdets historia, och ett museum om Immanuel Kant, inklusive dödsmask. Dessutom skall det gamla biblioteket återupprättas. Katedralen kallas nu åter för stadens andliga centrum.

Avslutningsvis kan man konstatera att publiciteten kring det rivna slottet och arbetet med katedralen vittnar om en strävan att vårda det tyska kulturarvet och utforma en regional identitet i Kaliningrad-området, som gör det unikt bland Rysslands regioner. Denna lovvärda strävan hindras dock av de enorma ekonomiska problemen i Ryssland. Den ryska staten har inte råd att stödja kulturen, vilket i stället får överlåtas åt privata, kommersiella intressen inom landet samt utländska bidragsgivare.

Resa mellan Hrodna och Warszawa

av Torgny Hinnemo

E-post: torgny.hinnemo@svd.se

Som tur var hade jag handlat frukost kvällen innan. En beta svart bröd, ett kokt ägg och två gurkor. Ingen av kioskerna eller kaféet i Hrodnas stora väntsal var öppna i den arla morgonstunden.

Matsäcken hade jag köpt i hotellbuffén. Där hade jag intagit mina frukostar de föregående morgnarna. Också då hade jag valt bröd, ägg gurka och dessutom tomat och en klick smör. Köttbitarna och ägget i majonäs hade jag inte vågat mig på i

sommarhettan. Det hade kostat en struntsumma. Fast portionspåsen med kaffepulver var svindyr. Övriga gäster hade till frukost föredragit den mera prisvärda vodkan.

Det var hela sortimentet. Den spensliga kvinnan bakom disken skar försiktigt upp grönsakerna. Hon placerade dem i en prydlig rad på ett tefat. Hon sa inte fler ord än nödvändigt till någon. Fast schaletten var lika prydligt knuten som de matchande borddukarna var nytvättade. Det syntes att hon ville sätta stil på buffén som annars var av gammalt sovjetiskt snitt.

Också procedurerna på stationen i Hrodna väckte minnen från sovjettiden, mera exakt från tågen som passerade gränsen vid Viborg. Den obligatoriska platsbiljetten hade inte kunnat köpas i Polen tillsammans med min färdbiljett. Efter långt om länge lyckades jag locka en sömning kassörska till biljettluckan. Platsbiljetten kostade 19 dollar.

Flirt i tullen

- Förlåt, hur vill ni att jag ska stava Hinnemo? Den unge gränssoldaten ställde frågan medan han skrev av uppgifterna i mitt visum. Alltsedan min första Sovjetresa 1969 har jag i alla ansökningshandlingar envist transkriberat mitt efternamn ljudenligt. Men i viseringshandlingarna har det på ryska alltid stått Hinnemå enligt regelboken. Heder åt denne tänkande gränssoldat.

Tåget från Minsk står en timme i Hrodna. Vi som stiger på här släpps dock på först strax före avgången. Mina medpassagerare från Hrodna, ett tiotal, kommer sent. De är uppenbart erfarna pendlare. De unga gränssoldaterna rodnar inför de mogna prostituerade damernas flirt. Tulltjänstemännen ger däremot puss på kinden och bjuder på cigaretter.

I kioskerna innanför passkontrollen är gardinerna också fördragna. Men enligt skylten ska de sälja skattefria varor dygnet runt. Såväl de prostituerade som deras manliga bekanta bultar i skift på glasluckorna.

Efter ett tiotal minuter dras gardinerna ifrån av ett par sömniga unga försäljerskor. Kassarna fylls med vodkaflaskor och cigarettlimpor.

Smuggling i bästa samförstånd

Redan på långt håll ropar konduktören i förstaklassvagnen när vi under eskort förs ut till tåget. Han installerar sina vänner i kupéerna intill min. De vitryska tullarna och gränssoldaterna tittar småleende på när taxfreevarorna stuvas undan för deras polska kollegor. En tullare kommer med en liten praktisk synpunkt i sammanhanget. En av de prostituerade kommer till mig och lägger huvudet på sned. Hon vill stoppa undan ett par limpor i min kupé men propsar inte.

Eftersom de andra kupéerna är preparerade avstår de uniformerade myndighetspersonerna från att undersöka dem. Bara i min vill de utföra sin tjänsteplikt. Jag retas med gränssoldaterna och undrar om det fortfarande är flyktingar de letar efter i alla skrymslen på tåget. De ber att åtminstone få titta under mitt säte.

- Man vet ju aldrig, säger en av dem lika generad som när en av "flickorna" nyss flirtade med honom.

När tåget rullar mot gränsen öppnas ett par flaskor i grannkupén. Stämningen liksom röstvolymen stiger. En av männen frågar en "flicka" hur hon ska fånga torskar i Warszawa. Han verkar misstrogen när hon säger att fyra-fem män kommer att ringa henne alldeles av sig själva. Hon blir sårad.

- De tycker att jag fortfarande är vacker. Tycker inte du?

Tankar om Lukasjenka

Efter någon timme har samtalet kommit in på den vitryske presidenten Lukasjenka. Man dryftar hans plus och minus. De flesta i sällskapet tycks ha kommit till slutsatsen att han inte är bra för affärlivet. Men en av männen prisar honom för att han talar klartext om de slaviska folkens överlägsenhet. Och polackerna kan inte räknas som slaver, menar han. Vitryssland är slavernas utpost mot Europa.

Redan långt inne i Polen, på sista stationen före Warszawa, tvingas konduktören jaga över sina gäster till en simplare vagn eftersom det stiger på betalande resenärer.

Väl framme i Warszawa får några kliande rodnader på låren mig att inse att jag också borde ha valt en simplare kupé. Sovjetiska vägglöss har alltid trivts i mjuka säten.

IT-nytt

Sällskapets webbplats har funnits i snart två år. Ungefär hälften av föreningens medlemmar tittar då och då på <http://www.sallskapet.org>, en del regelbundet, andra mer sporadiskt. Eftersom innehållet på vår webbplats byggts ut kraftigt under det senaste året kan det finnas skäl att kort beskriva vad där finns i dag.

Interna sidor

Bakom rubriken MEDLEMSINFO hittar du praktisk information som du kan ha intresse av i egenskap av medlem i föreningen. För att komma åt den måste du använda det lösenord som sänts ut till alla som betalat medlemsavgift.

Sidor för allmänheten

Övriga omkring 120 sidor på Sällskapets webbplats är tillgängliga för allmänheten och kräver alltså inget lösenord. Merparten av sidorna innehåller länkar till

information på Internet inom föreningens intresseområde. F.n. har vi länkar till ca 530 kvalificerade informationssamlingar över hela världen.

Sällskapetets länksamling är säkert långtifrån den största i sitt slag. Däremot är ambitionen att hålla en hög kvalitetsnivå. Inga länkar läggs in utan en kvalitetsbedömning. Och därefter testas alla länkar av en robot en gång i veckan. Om en informationssamling byter adress eller försvinner åtgärdas det i allmänhet inom en å två veckor (med undantag för om undertecknad är bortrest någon längre tid).

De senaste större förändringarna har inneburit att vi nu har ett mycket stort antal länkar till KOSTNADSFRIA tidningar och etermedier på Internet. Vi har också tips om hur du via e-post regelbundet kan få information om olika länder. Men vi har också ordböcker, reseinformation (än så länge i begränsad omfattning), adresser till välsorterade bokförsäljare och tips om hur du anpassar din dator för främmande alfabet.

Och så har vi vårt eget kalendarium som numera också har länkar till några andra intressanta kalendarier i och utanför Sverige.

Särskilt roligt för mig som arbetar med vår webbplats är att flera medlemmar i år har bidragit med tips om länkar inom sina respektive kunskapsområden. Det är just det som är meningen med vår förening - att vi generöst ska dela med oss av vår kunskap till varandra. Så jag hoppas på att även i fortsättningen få tips om informationssamlingar på Internet som du av egen erfarenhet vet är särskilt värdefulla. Och var gärna frikostigare med tips till kalendariet.

Under hösten hoppas vi kunna komma med ytterligare några förbättringar:

- a) Vi räknar med att kunna lägga över den nuvarande (slutna) medlemsmatrikeln på en databas. Det kommer i så fall att göra det ännu lättare för dig att hitta medlemmar som exempelvis delar ett visst specialintresse. Om det faller väl ut kan databasen också användas för ev. andra projekt.
- b) Vi räknar med att på försök installera en mycket enkel "anslagstavla" där alla kan lägga in tips om jobb och speciella studieplatser i Sverige och utomlands.
- c) Om det finns intresse kan vi lägga upp en specialsida med länkar till information om svensk forskning (exempelvis abstracts) inom Sällskapetets intresseområde. Det förutsätter i så fall att ni som vet med er att det finns sådan information på er respektive institutions webbsidor informerar mig om webbadressen DIREKT till den/de aktuella sidorna.

Ligan

Om det alltså finns skäl att just nu informera om om webben kan detsamma inte

sägas om Ligan. Den talar för sig själv, senast genom debatten om attentaten i Moskva och kriget i Tjetjenien-Dagestan. Jag är själv ansluten till några andra svenska och utländska diskussionslistor men jag vet ingen som har så hög kvalitet som Ligan. Alla inlägg brukar vara relevanta och deltagarna i debatten bemöter varandra med aktning.

Kom bara ihåg att också visa respekt för Ligans debattörer utanför föreningen. Sprid inte enskilda inlägg utan författarens medgivande. Jag ser fram emot en ny spännade diskussionshöst!

Torgny Hinnemo

Webmaster och moderator för Ligan

E-post: torgny.hinnemo@svd.se

Kalendariet

- **7/10 Uppsala** 15.00 - 17.00 Demokratins internationella utbredning: är den "tredje vågen" över? Diskussion med inledning av Axel Hadenius. Arrangör: Institutionen för freds- och konfliktforskning, Svenska Institutet för Nordamerikastudier, Centrum för Multietnisk Forskning, Statsvetenskapliga institutionen samt Institutionen för östeuropastudier. **Plats:** Lärosal 2, Gamla Torget 3 i Uppsala.
- **8/10 - 31/1** Målningar och skulpturer av Kazimir Malevitj visas i Millesgården i Uppsala.
- **14/10 Uppsala** 16.15 - 18.00 Magdalena Kowalska, gästforskare vid Institutionen för östeuropastudier under oktober 1999, forskar om Polenbilden i svenska massmedia och Sverigebilden i polska massmedia. Titel meddelas vid senare tillfälle. Arrangör: Institutionen för östeuropastudier **Plats:** Tidskriftsrummet, plan 3.5, Gamla Torget 3 i Uppsala.
- **14-17 oktober** Göteborg [Rysk kulturfestival](#).
- **16/10 - 16/1 2000** Efter muren: Samtida konst och kultur i det postkommunistiska Europa. Utställning på Moderna museet i Stockholm.
- **21/10 Uppsala** 15.00 - 17.00 Kan rationella aktörer starta ett kärnvapenkrig? Om konflikthotet i Sydostasien. Diskussion med inledning av Sten Widmalm. Arrangör: Institutionen för freds- och konfliktforskning, Svenska Institutet för Nordamerikastudier, Centrum för Multietnisk Forskning, Statsvetenskapliga institutionen samt Institutionen för östeuropastudier. **Plats:** Lärosal 2, Gamla Torget 3 i Uppsala.
- **23/10** kl 20.00 Den ryska vissångerskan Jeanna Bitjevskaja framför ryska folkvisor och romanser av bl a Bulat Okudzjava. **Biljetter:** Box Office Norrmalmstorg 077-70 70 70 Biljett direkt eller 08/ 407 17 00. **Lokal:** Nybrokajen 11, Stockholm. Inträde 180 kr, pensionärer 160 kr.
- **27/10 Uppsala** 08.45 - 18.00 "10 år efter murens fall". Heldagsseminarium om Öst- och Centraleuropa.

1) Nationalism/etnicitet:

"Varför misslyckades Jugoslavien?" Kjell Magnusson, Centrum för multietnisk forskning.

"Rambouillet i ett jämförande perspektiv". Kjell-Åke Nordquist, Inst för freds- och konfliktforskning.

"Etniska minoriteter och rättigheter i Östeuropa, särskilt i Ungern och Rumänien. Christina Johnsson, Juridiska inst.

2) Demokrati/rättsstat:

"Rätten som resurs i Östeuropa efter frigörelsen: Möjligheter och hinder." Professor Anders Fogelklou, Inst för Östeuropastudier.

"Den ryska krigsmaktens ställning i samhället". Leif Kihlsten, Försvarshögskolan.

"Centraleuropa" (titel ej fastställd). Statssekr Sven-Erik Söder, UD.

3) Ekonomisk transition och utveckling:

"Har historien verkligen tagit slut? - tankar kring demokrati och marknadsekonomi på ryska". Professor Stefan Hedlund, Inst för Östeuropastudier.

"Krigsekonomi i Bosnien." Bengt Baldesten, Försvarets internationella Centrum.

"EU:s östutvidgning." Dr Lars Nilsson, ämnessakkunnig EU-enheten UD.

Plats: Brusevitzsalen, Statsvetenskapliga institutionen, Uppsala. **Anmälan senast 6**

oktober genom insättning på pg 4804841-7 av 200 kr (studerande 75 kr, medlemmar av Östeuropaforum 50 kr). För middagen tillkommer 250 kr. Vidare upplysningar genom tel 018-471 16 91 eller 018-10 25 68.

- **28/10 Uppsala** 16.15 - 18.00 "Carl Gustav Heraeus (1671? - 1725) - politik och estetik i barockens Wien, Stockholm och Uppsala." Anders Hammarlund, Institutionen för östeuropastudier. Arrangör: Institutionen för östeuropastudier **Plats:** Sal 1, plan 1, Gamla Torget 3 i Uppsala.

- **30/10 Lund** Sverige och Polen: Konferens om Nationer och stereotyper. Kjell-Albin Abrahamsson, Kristian Gerner, Magdalena Kowalska Mika Larsson, Leonard Neuger och Andrzej Nils Ugglå, alla med en lång erfarenhet av bevakning av Polen, diskuterar bilden av Polen och polacker i Sverige och Sverige och svenskar i Polen. Arrangör: Slaviska Institutionen och Centrum för Europaforskning vid Lunds Universitet. **Anmälan senast 8 oktober** till expedition@slav.lu.se. Uppge namn och adress samt om du önskar delta i lunchen (pris - 60 kr) och/eller middagen (pris - 300kr). Ange om du vill ha vegetariskt alternativ. Anmälan till lunchen och middagen är bindande. Till de anmälda skickas senare konferensens program med information om tider och lokal (som väljs beroende på antalet anmälningar).

- **4/11 Uppsala** 15.00 - 17.00 Miljökonflikter: domedagsprofetior eller realistiska scenarier? Diskussion med inledning av Nils Petter Gleditsch, International Peace Research Institute, Oslo (gästprofessor vid Institutionen för freds- och konfliktforskning, Uppsala universitet). Arrangör: Institutionen för freds- och konfliktforskning, Svenska Institutet för Nordamerikastudier, Centrum för Multietnisk Forskning, Statsvetenskapliga institutionen samt Institutionen för östeuropastudier. **Plats:** Lärosal 2, Gamla Torget 3 i Uppsala.

- **18/11 Uppsala** 15.00 - 17.00 Positiv särbehandling och kategoriseringar - inte bara ett amerikanskt dilemma? Diskussion med inledning av Dag Blanck och Erik Åsard. Arrangör: Institutionen för freds- och konfliktforskning, Svenska Institutet för Nordamerikastudier, Centrum för Multietnisk Forskning, Statsvetenskapliga institutionen samt Institutionen för östeuropastudier. **Plats:** Lärosal 2, Gamla Torget 3 i Uppsala.

- **2/12 Uppsala** 15.00 - 17.00 Kan territorium bära identitet? Om "regionernas Europa" från Öresund till Schlesien. Diskussion med inledning av Kristian Gerner. Arrangör: Institutionen för freds- och konfliktforskning, Svenska Institutet för Nordamerikastudier, Centrum för Multietnisk Forskning, Statsvetenskapliga institutionen samt Institutionen för östeuropastudier. **Plats:** Lärosal 2, Gamla Torget 3 i Uppsala.

- **9/12 Uppsala** 16.15 - 18.00 Claes Levinsson, Institutionen för östeuropastudier. Titel meddelas vid senare tillfälle. Arrangör: Institutionen för östeuropastudier **Plats:**Tidskriftsrummet, plan 3.5, Gamla Torget 3 i Uppsala.

- **16/12 Uppsala** 15.00 - 17.00 Fred efter krig: maktpolitik och tillit i samarbete? Diskussion med inledning av Thomas Ohlson. Arrangör: Institutionen för freds- och konfliktforskning, Svenska Institutet för Nordamerikastudier, Centrum för Multietnisk Forskning,

Statsvetenskapliga institutionen samt Institutionen för östeuropastudier. **Plats:**Lärosal 2, Gamla Torget 3 i Uppsala.

År 2000

29 juli - 3 augusti ICCEES World Congress äger rum i Tammerfors.

Det är dags att komma med förslag till paneler och föredragshållare! ICCEES World Congress Secretariat - Finnish Institute for Russian and East European Studies (FIREES), Annankatu 44, FIN-00100 Helsinki, Finland, kan ge ytterligare upplysningar.

tel. 358-9-2285 44 34

fax 58-9-2285 44 31

iccees@rusin.fi

ICEES newsletter web site:

<http://www.cerc.unimelb.edu.au/icc/iccees.htm>